

LIAUDIES BALSAS

KANADOS LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS

The PEOPLE'S VOICE, Lithuanian Weekly, Published by the Lithuanian Press Association, 180 Claremont St., Toronto 2, Ontario
Authorized as Second Class Mail, Post Office Department, Ottawa
and for Payment of Postage in Cash

Kaina 10 ct.

Nr. 30

Penktadienis, Rugpjūčio (August) 9, 1963, Toronto, Ontario

M E T A I XXXII

Sako Pasirašymą Sutarties Tur Būt Seks Pasitarimai Kitais Klausimais

MASKVA. — Praėjusį pirmadienį čia buvo iškilmingai pasirašyta sutartis nebedaryti daugiau nuklinių bandymų virš žemės, vandenyje ar atmosferoje. Sutartį pasirašė: už Tarybų Sąjungą — A. Gromyko, už Jungtines Valstijas — Dean Rusk, už Britaniją — lordas Home.

Sutarties pasirašymą stebėjo ir Jungtinių Tautų generalinis sekretorius U Thantas.

Pasirašymo metu ir po to atmosfera buvo labai gera. JAV ir Britanijos atstovai matėsi ir kalbėjosi su N. Chruščiovu. Sakoma, kad yra ruošiamas dirva dėl pasitarimų kitais klausimais, kaip nepuolimo paktas tarp Rytų ir Vakarų bloką, Vokietijos problema ir t. t.

buvo surengti iškilmingi pietūs svečiams, kurių metu N. Chruščiovas ir kiti tarybiniai lyderiai turėjo progą pasikalbėti su svečiais įvairiomis temomis.

Nors ši sutartis, nedaryti nuklinių bandymų, dar nėra joks nusiginklavimas, bet beveik visam pasauliui yra sveikinama, kaip pirmas žingsnis link taikos, sušvelninimo tarptautinių santykių.

Opozicija šiai sutarčiai pasireiškia iš kiniečių pusės. Kinijos komunistų lyderiai kaltina Tarybų Sąjungą, būk ji susidėjusi su imperialistais prieš Kiniją. Šia sutartimi, girdi, no-

rima pastoti kelią Kinijai įsigyti nuklinių ginklų.

Požeminiai bandymai neuždraudžiami vyriausiai dėl to, kad nebuvo susitarta dėl inspekcijos. Bet požeminiai bandymai nesudaro tokio pavojaus, nes radiacija neužteršia atmosferos. Bet jeigu tarptautiniai santykiai eis geryn, tai ir požeminiai bandymai bus nereikalingi.

Taikos judėjimas, kuris vedė kovą prieš nuklinius bandymus, laiko dideliu laimėjimu šią sutartį. Dabar jis galės vesti kovą toliau — už nuklinių ginklų panaikinimą.

Sako Susitarta Dėl Malazijos Sudarymo

MANILA. — Indonezijos, Malajos ir Filipinų lyderiai susitarė čia dėl Malazijos klausimo išsprendimo.

Kaip žinia, Indonezija ir Filipinai priešinosi Malajos užmojui sudaryti Malaziją prisijungiant Šiaurinę Borneją ir Sarawaką, dvi britų kolonijas.

Pasitarime čia buvo sutikta, kad Jungtinių Tautų sekretorius U Thantas atsiklaustų minėtų kolonijų žmonių nuomonės, ar jie nori dėtis prie Malazijos ar ne.

Indonezija ir Filipinai reikalavo referendumo, bet paskui nusileido Malazijai.

NEPARDUOS GINKLŲ PIETŲ AFRIKAI

LONDON. — Britanija nutarė neparduoti ginklų Pietų Afrikai, kadangi pastaroji gali panaudoti persekiojimui negrų.

Tokį pat nutarimą yra padariusios ir Jungtinės Valstijos. Kitos šalys taip pat neparduos ginklų Pietų Afrikai, reikšdamos protestą prieš negrų varžymą.

REIKALAUJA BAIGTI KOLONIALIZMĄ

NEW YORK. — Jungtinių Tautų specialus komitetas iš 24 šalių reikalauja, kad būtų paliuosotos visos dar nepaliuosotos kolonijos kur jų yra. Afrikoje turi kolonijų šios šalys: Portugalija, Anglija, Ispanija, Pietų Afrika.

Kartojasi Susikirtimai Neutralėje Zonoje

SEOUL. — Jau kelis kartus įvyko apsišaudymai tarp Šiaurės Korėjos patrulių ir amerikiečių neutralėje zonoje, kuri randasi tarp abiejų Korėjų. Per susikirtimus 3 amerikiečiai karijai buvo užmušti.

Kas kaltas, sunku pasakyti. Amerikiečiai kaltina korėjiečius, būk jie užpuldinėja, o Šiaurės Korėjos atstovai sako, kad amerikiečiai bando sukurstyti karišką situaciją.

KITAS BUDISTŲ VIENUOLIS SUSIDEGINO

SAIGON. — Kitas budistų vienuolis apšpylė gazolinu ir susidegino, protestuodamas prieš kataliko Dlemo valdžios represijas prieš budistus.

Budistai sudaro daugumą Pietinio Vietnamo gyventojų, bet juos valdo kataliko Diemo valdžia.

Irako Valdžia Veda Karą Prieš Kurdus

DAMASCAS. — Irako radijas pranešė, kad laimėjo dideliu mūšius su kurdais, kurie kovoja už savo autonomiją. Irako jėgos užėmusios svarbiausias kurdų pozicijas, Barzaną ir Mazaną.

Kada Kasemo valdžia buvo nuversta, kurdų lyderis Mustafa Barzani nutraukęs kovas ir užvedęs derybas su nauja valdžia, bet derybos nepavykusios.

Nauja valdžia, kurią Egipto lyderis vadina socialfašistine, nužudžius arti 10,000 kurdų ir kitų opozicionierių. Virš 100,000 esą sukišti į kalėjimus ir koncentracijos stovyklas.

SYDNEY. — Vyriausybė paskelbė, jog Australija tuojau darys žingsnius tapti dalimi Maskvoje padarytos sutarties branduolinių bandymų sulaukymui.

Sutartis yra geras žingsnis link nusiginklavimo ir taikos išlaikymui. Ji sukels visos žmonijos viltis išvengti baisaus sunaikinimo.

Negrai Areštucjami Ne Dešimtimis, Bet Šimtais

GADSDEN, Ala. — Jungtinės Valstijos tur būt dar nematė tokių masinių areštų, kurie dabar vyksta. Negrai, kurie demonstratyviai reikalauja panaikinti segregaciją, areštuojami ne dešimtimis, bet šimtais. Ir ne viename ar keliuose miestuose, bet daugelyje miestų, ir ne vien pietinėse valstijose, bet ir kitose valstijose.

Čionai policija suėmė 300 demonstrantų. Ji buvo ginkluota ne tik šautuvais, bet ir elektri-

nėmis lazdomis. Kai kur panaudojami ir šunys. Areštuojami ir maži vaikai. Aną dieną grupė negrų buvo areštuota Farmvilyje, Va., už įėjimą į baptistų bažnyčią.

New Yorke, kuris yra ne tik didžiausias JAV miestas, bet ir mišriausias žmonių atžvilgiu, kasdien areštuoja negrų grupės už demonstravimą ir reikalavimą lygių pilietinių teisių. Tenai negrai reikalauja lygių teisių darbei prie statybų namų.

Negrų segregacija Jungtinėse Valstijose tokia plati, kad net ir katalikų bažnyčias apima.

Negrai ruošiasi didžiulei demonstracijai Vašingtone, JAV federalinės vyriausybės sostinėje, rugpjūčio 28 dieną. Šią demonstraciją užgyrė pats prezidentas Kennedys. Šioj demonstracijoje dalyvaus ne tik negrai, bet ir daugelis kitų, kurie stoja už panaikinimą segregacijos.

Kova už negrų teises plinta kaip gaisras. Ir duoda geras pasėkas. Pavyzdžiui, Baton Ruge (Luisianoj) vyskupas paskelbė, kad savanoriai panaikinti negrų segregaciją keturiose parapijėse mokyklose.

Be abejonės, kova bus sunki ir ilga. Daugelyje vietų baltieji laikosi labai atkakliai, ypač kai net aukštieji pareigūnai, kaip gubernatoriai, stovi jų pusėj.

Sako Wardo Mirtis Sukels Naują Skandalą

LONDON. — Ištvirtėlio Dr. Stephen Ward nusižudymas užbaigė bylą, kas liečia jį patį. Teisėjui nebeteko spręsti, kokią jam bausmę uždėti. Bet dabar laukiama naujo skandalo.

Laiškai, kuriuos Ward parašęs prieš nusinuodijimą, matyti iškels daugiau asmenų iš aukštosios klasės, kurie maišėsi toj ištvirtėlių kompanijoje.

Ward parašė 13 laiškų, kurie dabar peržiūrimi atitinkamų autoritetų.

Paskutinioji Wardo meilužė taip pat grumoją iškėlimu viršūn nekurių asmenų.

Ji sako, kad Wardo mirtį atkeršys kaltininkams.

Bijo Bendros Rinkos Karo su JAV

BRIUSELIS, Belgija. — Ekonominiai ekspertai čia reiškia baimę, kad tarp Jungtinių Valstijų ir bendrosios rinkos Europoje prasidės prekybos karas, europiečiams atsiskius numazinti muitą ant paukštienos.

Jungtinės Valstijos gal pakels muitą ant kitokių produktų įvežimo iš Europos.

JAV siūlė numušti muitą nuo 45 iki 25 procentų, kad amerikiečiai galėtų parduoti Europai daugiau paukštienos. Bendroji rinka atsisakė tai daryti.

Dr. Illia Naujas Argentinos Prezidentas

BUENOS AIRES. — Argentinos parlamentas išrinko šalies prezidentu daugiausia balsų gavusį kandidatą Dr. Arturo Illia, radikalų partijos nari.

Šalis yra nualinta ir jo problemos bus sunkios. Dr. Illia ilgą laiką gyveno ir praktikavo mediciną Cordobos provincijoje, mieste Cruz del Eje.

Jo politinė karjera prasidėjo dar studentaujant universitete.

Jis linkęs prie kairiųjų.

REIKALAUJA IŠTRAUKTI JAV KARINES JĖGAS

COLOMBO. — Ceilono parlamente visos opozicinės partijos parėmė komunistų pasiūlymą reikalauti ištraukimo JAV karinių jėgų iš Pietinio Vietnamo.

Vieni Gyrė Pakta, Kiti Smerkė Jį

HIROSHIMA. — Čia buvo suruošta diena atžymėjimui miesto sunaikinimo 1945 metų rugpjūčio 6 dieną, kuomet amerikiečiai numetė atominę bombą. Demonstracijoje dalyvavo 6,000 taikos šalininkų.

Paminėjime dalyvavo ir kiniečių ir Tarybų Sąjungos atstovai. Kiniečių delegacijos lyderis savo kalboje smerkė susitarimą Maskvoje nebedaryti nuklinių bandymų, o Tarybų Sąjungos lyderis gyrė, kaip žingsnį prie taikos.

Tarybinė kalbėtoja, Georgijos respublikos pirmininkė, Sitalzė Moisejevna, pareiškė, kad sutartis yra taikos laimėjimas ir pirmas žingsnis link nusiginklavimo.

Iš Kanados Gyvenimo

Parlamentas labai greitai ir su labai maža opozicija priėmė įstatymą pakėlimui algų parlamento ir senato nariams. Ir ne bet pakėlimui. Paprastiems nariams pridėdama po \$8,000 į metus. Eiliniai parlamento nariai gaus \$18,000 į metus. Prieš balsavo Diefenbakeris ir keletas eilinių konservatų ir kitų.

Globe ant Mail, konservatyviškas laikraštis, pastebi, kad jis nepriešingas pakėlimui, bet jis nori žinoti, už ką. Girdi, nuo to laiko, kai parlamentas susirinko, nieko ypatinga nebuvo atlikta. Kanados ekonominės problemos tebėra neišspręstos. Trumpai pasakius, jie neužsitarėnavo algų pakėlimo.

Prekybos ir komercijos departamentas apskaičiavo, kad šiemet kapitaliniai investimentai Kanadoje pasieks \$9,340,000,000. Būtų 7 procentais daugiau, negu praėjusiais metais.

Taigi, šie metai turėtų būti neblogi. Nedarbas turėtų sumažėti.

Britų Kolumbijos teismas išnešė sprendimą, kad Bennetto vyriausybė pasielgė nekonstituciniai nacionalizuodama B. C. Electric Co. Ltd. Prie to, vyriausybė numachičius daug mažiau sumokėti, negu kompanija reikalavo.

Kompanija sutinka parduoti vyriausybei geru, bet labai daug prašo.

Atrodo, kad Bennetto vyriausybė duos apeliaciją.

Finansų ministras Walter Gordon žengė vieną žingsnį atgal ir vėl, "as liečia taksus ant s" binės medžiagos.

Jis sutiko paliuosuoti nuo 11 procentų taks. knygybus.

Pabaigoj liepos mėnesio Ontarijos provincijoje buvo 75 miškų gaisrai. Sausra ne tik padė-

jo gaisrams atsirasti, bet ir apsunokino jų gesinimą.

Miškų gaisrai padaro milžiniškus nuostolius Kanadai. Jie sudegina daug gero miško. Laimė, kad Kanada turi daug miškų.

Ontarijos darbo ministras Leslie Rowntree labai negražiai pasilgė konferencijos su Ontarijos miško industrijos darbininkų atstovais metu. Už tai, kad konferenciją sekė reporteris, mokas greitai. Jis pakilo ir išėjo.

Apie Viską ir iš Visur

Prezidentas Kennedys atsišaukė prezidentą De Gaulle su pasiūlymu didesnės militarinės paramos, jeigu Francija pasirašys paktą nedaryti daugiau nuklinių bandymų.

Britanija taip pat sutinkanti padėti Francijai, jeigu ji pasirašys tą paktą.

Francija yra vienintelė šalis su atominiais ginklais, kuri nenori pasirašyti po tuo paktą.

Malta, sala Viduržemio jūroje, gausianti nepriklausomybę ateinančiais metais gegužės mėnesį. Dabar ji yra britų kolonija.

Malta buvo svarbi britų militarinė bazė, bet dabar, pasikeitus sąlygoms, ji nustojo vertės. Atominiai ginklai pakeitė viską. Dabar jau negalima remtis Malta kaip baze, nes atsitikime karo būtų labai lengvai ją sunaikinti.

Kanados senatas užgyrė bilių pakėlimui algų parlamento nariams. Pagal šį bilių, parlamento nariai gaus \$18,000 į metus, o senatoriai \$15,000.

Parlamento nariai nemokės taksų už \$6,000. Ši suma būk-

Unija pareiškė, kad jai sunku suprasti, ko ponas ministras taip išsigando.

Amalgamated Electric Corporation Limited of Toronto paskelbė, kad ji persikelia į Markham miestelį ir atleisda arti 200 darbininkų, kurių daugelis dirbo šioj kompanijoj nuo 10 iki 40 metų. Kas keisčiausia, tai kad daugelis šitų darbininkų sutinka keltis į Markhamą.

Kompanija skelbiai spaudoje ieškodama naujų darbininkų.

Tai gudrus planas atsikratyti senesnių darbininkų.

Kanadietis

tai esanti dėl parlamento narių išlaidų ryšium su jų pareigomis.

Kanados federalė valdžia nutarė paimti savo kontrolėn jūrininkų unijas, kad sulaukius juridikinį karą tarp unijų. Kontrolė vykdys trijų asmenų komisija. Bet šis žygis bus laikino pobūdžio. Įstatymą šiuo reikalu patieks parlamentui tik rudenį.

Unijos, kurios pereis vyriausybės priežiūron, turi 21,000 narių.

Manoma, kad kontroliai pavarys SIU lyderį Haroldą C. Banks, kuris daugiausia atsakingas už nesantaiką.

Vienas iš Kvebeko provincijos separatistų lyderių, Marcel Chaput, veda "badavimo" kampaniją, kad pagreitintų sukėlimą \$100,000 dėl kampanijos už Kvebeko atsiskyrimą. Jis gyvena tik duona ir vandeni. Šis bandymas tęsiasi jau arti mėnesio. Į minimą fondą sukelta virš \$60,000.

Beje, prie finansų prisideda ir kitas gerumas. Jis nupuolė 32 svarais. Dabar sveria 212 svarų. Atrodo, kad jam užteks taukų iki galo vajuos.

"Laisviausias iš laisviausių" Jungtinės Valstijos skelbia, kad atšauks 58 studentų užsienio pasus už tai, kad jie lankosi Kuboje.

Studentai pirma lankosi Europoje, o iš tenai nuvyko į Kubą. Jie norėjo savo akimis pamatyti, kas dedasi Kuboje. JAV spauda ir televizija neduoda tikrų faktų.

Trys didieji JAV automobilių gamintojai, General Motors, Chrysler ir Fordas, per 7 šių metų mėnesius pagamino 4,686,202 automobilius ir 679,175 trokus.

Jungtinėse Valstijose pagaminama daugiau automobilių, negu gimsta vaikų.

Algonquin parke, Ontarijos šiaurėje, atrasta sena indijonų gyvenvietė. Apskaičiuojama, kad gali būti 5,500 metų senumo.



Montrealo gimęs tenoras Maurice Pearson, matomas Kanados televizijoje. Programa su šiuo dainininku perduodama iš Vancouverio.

Atrasti daiktai esą tokie, kuriuos indijonai tame distrikte naudojo 3,500 metų prieš mūsų erą.

Kas Sukelia Perkūniją?

Anglų botanikas F. Ventas originaliai aiškina priežastis, sukeliančias debesyse elektros krūvius. Jo nuomone, šiuos krūvius sukurianti... žaliųjų augalija. Medžių lapai ir žolės paskleidžia atmosferoje daug įvairių lakių organinių medžiagų: eterinių aliejų, terpenuų. Esant tam tikroms sąlygoms, minėtosios medžiagos skaidosi, išskirdamos teigiamus jonus. Pastarieji ir įelektrina debesis.

Ši hipotezė paremta apskaičiavimais, pagal kuriuos lakiose augalų medžiagose esąs kaip tik toks energijos kiekis, koks išsiskiria perkūnijų metu vykstant elektros išlydziams.

Antras įtikinantis anglų botaniko argumentas — perkūnijai būna tik tokiose vietovėse, kur yra augalija. Iš tikrųjų, visiems žinoma pati stipriausia perkūnijai esti virš džiunglių ir atogrąžų miškų, kad virš dykumų, vandenynų ir poliarinių žemės rutulio sričių jos beveik nebūna. Vidutinio klimato zonoje perkūnijų sezonas prasideda pavasarį, pasirodžius žaliūnams, ir baigiasi rudenį, kada krinta lapai ir nyksta žolė.

Mokslas ir Technika

Radioaktyvus spindulys — žvalgas

Ant bandymų stendo — benzino variklis. Jo velenas smarkiai sukasi. Tuo metu radiaktyvus spindulys atidžiai apčiuopia visus variklio mazgus, be paklaidos registruoja skalėje net mažiausius defektus.

Nustatyti vidaus degimo variklių patikimumą jiems dirbant, leidžia originalus besisukančių mechanizmų susidėvėjimo tyrimo metodas, naudojant radioaktyviuosius izotopus. Jį paruošė Kauno politechnikos instituto docentas Leonas Gastila.

"Radioaktyvų žvalgą" pradėjo naudoti Šiaulių dviračių gamykla mopedų motorams tikrinti. Tai leis padaryti variklius patikimesniais, padidinti jų darbo laiką.

Konvejeriai — liejikai

Originalus mechanizuotas liejimo konvejeris paleistas "Lietuvos Magnitkoje" — Kauno ketaus liejykloje. Jį sukonstravo ir sumontavo įmonės novatoriai. Sudėtingi mechanizmai patys paruošia formavimo žemę, formas ir liejinius. Metinis konvejerio pajėgumas — iki 10 tūkstančių tonų ketaus liejinių.

Dabar liejykloje montuojami dar du tokie konvejeriai, kurie dar šiais metais pradės veikti. Jie galės gaminti nuo pusės kilogramo iki 15-20 tonų svorio liejinius. Paleidus šiuos įtaisinius, liejimo gamyba bus visiškai konvejerizuota.

Slystantis plūgas

Arti anksti pavasarį ne taip jau paprasta, nes šlapia dirva limpa prie plūgo verstuvų. Tinka laukti, kol žemė pradžiūs. O tuo metu iš žemės išgaruoja daug drėgmės, kuri labai reikalinga derliui.

Maskvos srities Pliuščevo stotyje sėkmingai išbandytas plūgas, kurio verstuvai padengti plastmase. Šlapia žemė prie jų nelimpa, nuslysta paviršiumi. Tokiu plūgu galima arti žymiai anksčiau ir greičiau, sunaudojant mažiau degalų, negu ariant paprastu metaliniu plūgu.

Chemijos Gigantas Statyboje

KAUNAS. — Dirbtinio pluošto gamyklos statyboje kasdien plečiasi darbų frontas. Pagrindiniame korpusė jau sumontuota daugiau kaip 150 fermų, baigiami paruošti ventiliacijos kanalai, betonuojami pamatai įrengimams, dengiamas stogas. Baigiami vidaus požeminių komunikacijų darbai.

Chemijos giganto statyboje dabar dirba daugiau kaip penki šimtai žmonių. Socialistiniame lenktyniavime pirmąją trečioji montuotojų aikštelė, kuriai vadovauja vyr. darbų vykdytojas Valentinas Buja.

Akių ir Akinų Specialistas

G. S. MERRITT

Optometristas — Optikas
Skaitymui akiniai \$15.00 ir daugiau
Bifocals — \$19.00 ir daugiau
(Iškaitant akių egzaminavimą)

Valandos: 9-12 ir 1-6. Treč. po piet uždaryta
Antradi. Ketvirt. ir Penkt. vakarais pagal susitarimą

1149 Dundas St. W. Tel. LE. 5-6400
Toronto, Ont.

Lietuvis Stogų Dengėjas

Abest Roofing & Tinsmithing Co.

144 FIRST AVE. Tel. HO. 6-8252
Toronto 8, Ont.

Dengiamo naujus ir taisome senus stogus, vandens nutekėjimus (eavsthrough) ir atliekame visokius skardos darbus.

Savininkas C. SWANKAS

Pas

Didelio pas persirito viskio plėšikių kėlimo parl. senatoriams gos pašoktus. Ir, kas netaksuojar

Kada ir Kanadoje netaksuojan

Protesto visos laikų žmonės pyklitikių.

Bet kas i Jie daro ką

Pasipiktin tojus negan

Reikia or Tik darbin jos gali pas lupikautoja

Tas parl pasikėlimas politikierius

Toronto nai jau kal sau algas.

Dabar ko \$8,500, o al metus. Sak už keletos

Tik kon sai, bet ji atlyginimu misijose, k

Ir taip Kiekvienas pirma ste Kas bus s jems nesv Atrodo, siryžo elgt valdovai k Kai-šeko.

Pasirašy ryti nukli tikrai džiū

Tai žing už taiką i ateitį.

Gal būt antrą žing ro pabaigti

Tą kar baigti.

Taip ein kos sutar nes bomb

Žmonija ir nuklin nereikalin.

Pažangi gali kilti grėsmės i

Progress ka ar kar progresuo

Nepamariai, kad nuklinius kelią revo

Nepasto

SUSITIKIMAS SU KANADIEČIAIS

J. Kaškaitis

Ižengiau į Vilniaus viešbučio vestibulį. Dvilkt: prie lango šnekasi dvi moterys. Matau — tipiškos lietuviškos, tai ir užkalbinau tiesiog:

— Tamstos kanadietės? Kaškevičius.

Žibt ir nušvito veidai, šypsenos sušildė akis, paskaidrino visą išvaizdą.

— Kaškevičius! Daktaras! Kaip malonu!

Šiltai spaudžiam rankas, su komplimentais. Atsirekomenduojama sukurtusios abi draugės. Tuoj aš ir pavardes užsirašau: Damašienė Genė, Vilkelienė Ona. Artimos tokios, atrodo, žydi veidukai it obuoliukai.

Tuoj prieina dar viena kita, o dvi pirmosios ir tarstelia džiaugsmingai:

— Nagi Kaškevičius, daktaras!

Tvilkt ir pražydo dar du malonūs veidai. Sveikinamės, spaudžiam rankas. Tuoj ir jas užsirašau: Betkienė Elena, Strelienė Ona.

— Tamstos iš Montrealo? O Kiek gi grupė?

— Aštuoniolika.

— Net aštuoniolika! Man rašė Petrė Kisielienė, kad Vilniuje bus dvidešimto liepos, kaip 2 po piet, dvi moterys ir 4 vyrai iš Montreal... Galvoju, bus maža grupelė... O pri-

buvo krūva — ir iš Montrealo, ir iš Toronto, iš Londono ir iš toliau.

Štai ir Jonas Vilkelis ir Vacius Rimdeika, vienas iš Montrealo, kitas iš Toronto. Du stambūs, diržingi vyrai. Dar stambesnis Byra Antanas. "Oho, Tamsta visas krūvoj, neišbyrėjęs".

"Cha, cha, cha... O viena mūsų draugė išbyrėjo — susirgo. Tai Šimkūnienė Emilė. Kambary guli vargšėlė."

Štai ir Bulzgienė Emilė.

Miela draugė Strelienė paduoda dvi spalvotas nosinaites. Dar ir paryškina tuoj pat priėjęs žvalus su ūsiukais vyras:

"Jums vakar į butą nuvežė mano giminaitė ryšulį..."

— Aha, taip, radau, grįžęs iš Valakumpių, nuo mielo mano draugo Jono Šimkaus. Jau kelis sekmadienius atostogauju mūsų brangaus rašytojo vasarnamy, kur jis poilsiauja išnuomavęs kelis kambarius.

Tolydžio priėjo dar keli draugai. Vis atrodo tokie čiurni: Rimšelis Juozas, Adakauskas Juozas, Paragis Mečys, Virbalas Stasys. Dar ir Masienė Valerija, tokia žvalutė.

Tikrai, kokia graži kanadiečių turistų grupė! Bendrai, tie mūsų kanadiečiai atrodo bent 10-12 metų jaunesni už ameri-



"Bariūnų" kolūkio traktorininkas Juozas Indriulis prie nuosavos lengvosios mašinos "Volga".

kiečių grupelę nuo Bostono. Jaunesnė visa kanadiečių kolonija: tatau jau pastebėjau seniau.

— O mes labai gerai atsime nam, kai daktaras kalbėjai Montreale, 1939 metais. Buvot apsisitojęs pas Minotus.

Viena draugė padavė nedidelį pakelį, man užadresuotą mašinėlę. Pakelį atidariau kiek paskiau, atėjęs į darbą, į Partijos istorijos institutą. Tai mano mieloji Petrytė Kisielienė gražutį suvenyrą atsiuntė. Kitas dailus suvenyras buvo marškiniai, ką radau atvežta bustinė. Tai mieloji draugė Šarskienė Marytė pralinksmino mane.

Prieina dar kelios turistės: Masienės duktė Gellen Annė, Mikulienė Ona, Masiokienė Ona. Tai jau ir 18. Bet čia dar yra trejetas kitų, kiek pirmiau pribuvusių: Gruodienė Elzbieta, Kamičaitienė Adelė, Pajuodienė Sofija. Eina pusryčiauti...

Visą nemažą skyrium kambarį, bent šešis stalus, užėmė pusryčių susitlkusi kanadiečių grupė. Stiprinamės, šnekamės, o vaizduotėj mirguliuoja prisiminimai anais metais patirtų įspūdžių Kanadoje.

Su turistais linksmai bendrauja čia pat priskubėję vilniečiai giminės.

Svečiai jau spėjo apžiūrėti Vilnių. Buvo garsiajame Vingių parke, matė saviveiklininkų išstojimus. Bet tai dar ne dainų diena, o tik lyg ir prisirengiamieji pasirodymai.

Gražu, įdomu Vilniuje. Tokie gražūs namai, tokia įdomi architektūra. Bet svečiams rūpi pabuvot su saviškiais, su giminėmis, su jaunų dienų bičiuliais. Užtikrinau juos, kad jie galės tai padaryti.

Knygos Aklujų Raštu

VILNIUS. — Prieš penkerius metus Valstybinė pedagoginės literatūros leidykla išleido A. Čiplio ir S. Pupeikio elementorių "Saulutė" aklujų raštu, skirtą Kaune esančios aklujų mokyklos - internato I-II klasės auklėtiniams.

Po to buvo išleisti ir kiti vadovėliai aklujų raštu: P. Gailiūno "Gimtasis žodis" II-IV klasėms, K. Gerulaičio "Lietu-

vos TSR geografija", J. Būteno "Lietuvių literatūros vadovėlis vidurinėms mokykloms", T. Šuravino "Rusų kalbos vadovėlis", J. Žiugždos "Lietuvių kalbos gramatika" ir kt.

1960 metais aklujų raštu buvo išleista "Tarybų Sąjungos Komunistų partijos istorija".

Valstybinė pedagoginės literatūros leidykla 1959 m. Kaune pradėjo leisti ir grožinės literatūros knygas aklujų raštu. Pirmiausia penkiomis knygomis buvo išleistas J. Baltušio romanas "Parduotos vasaros", septyniomis knygomis išėjo J. Ragauskos veikalas "Ite, missa est!" Ypač daug grožinės literatūros knygų aklujų raštu išleista 1962 metais. 1963 metais jau išleistos dvi knygos: B. Sruogos "Dievų miškas" ir M. Sluckio "Gerį namai".

Pasakoja Ekspedicijos "Ekvalant-1" Dalyvė

VILNIUS. — Į respublikos sostinę grįžo grupė žmonių, dalyvavusių tyrimų ekspedicijoje "Ekvalant-1". Taip buvo pavadintas Atlanto vandenyno atogrąžų zoni tirti tarptautinio bendradarbiavimo programos pirmasis etapas. Beveik 80 dienų išbuvo pusiaujo vandenyse tarybinis mokslinio tyrimo laivas "Michail Lomonosov". Ekspedicijos sudėtyje laive buvo penki Lietuvos hidrometeorologinės tarnybos bendradarbiai. Šiai grupei vadovavo vyresnioji inžinierė - sinoptikė I. Prokofjeva.

Ekspedicijos uždavinys buvo atlikti hidrometeorologinius stebėjimus Atlanto pusiaujo zonoje. Čia, kaip žinoma, 1960 metais buvo aptikta nauja galinga vandenyno srovė, kuri tapo pavadinta "Lomonosovo srove". Reikėjo patikslinti, kaip ir kur plaukia šis galingas vandens srautas, kuris sudaro savotišką vandenyno "upę". Be to, reguliariai, tarptautiniu mastu nustatytais terminais ekspedicijos dalyviai zondavo atmosferą, norėdami patvirtinti teorines prielaidas, kad ties pusiauju yra smarkių oro srovių.

Reiso metu laivas buvo sustojęs Brazilijos uoste Resifėje. Ten jie susitiko su Brazilijos okeanografijos instituto bendradarbiais.

PARDUODAME



Šį naują penkių miegamų kambarių gyvenamąjį namą, elektra apšildomą, su visais patogumais, prie gero kelio ir arti miestelių. Lotas du akrai. Dėl detališkesnių informacijų prašome kreiptis:

F. B. Kelly (Koklys)
R. R. 1, Courtland, Ont.
Telefonas: Langton, Ont., 875-2469

Apsilankykite savo tėvynėje naudojant patarnavimą geriausiai patyrusių Rytinien Europon kelionių ekspertų. Dėl platesnių informacijų prašome kreiptis:



Kennedy Travel Bureau Ltd.
296 QUEEN ST. WEST, TORONTO 2B
Tel. EM. 2-3226

Dėl Siuntinių į Tarybų Lietuvą

ir kitas Tarybų Sąjungos Respublikas

UKRAINSKA KNYHA

Priimam persiuntimui gatavai sudarytus siuntinius tft iš naujų drabužių, medžiagos, avalynės, maisto ir kitko.

Suteikia Patogiausį ir Greičiausį Patarnavimą. Muitas ir kitos persiuntimo išlaidos apmokamos per mūsų firmą ir gavėjui nieko nebereikia primokėti.

Ukrainska Knyha centras ir skyriai randasi:

TORONTE: — 962 Bloor St. W.

WINNIPEG: — 613 Selkirk Ave.

EDMONTONE: — 10803 — 95 St.

VANKUVERYJE: — 2643 E. Hastings St.

Toronto įstaigoje turime gerą pasirinkimą įvairių medžiagų, drabužių, avalynės bei odos dėl siuntinių.

Toronto įstaiga atdara kas dieną nuo 9 val. ryto iki 6 val. vakaro. Sekmadieniais ir pirmadieniais uždaryta. Rašant mums laiškus, prašome rašyti anglų kalba.

Centrinė raštinė

Ukrainska Knyha

962 BLOOR ST. W. — TORONTO 4, ONT.

Telefonas: LE. 4-7551

Liaudies Balsas

SAVAITINIS KANADOS LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS
LEIDŽIAMAS SPAUDOS DRAUGIJOS

Prenumeratos Kaina:

Kanadoj ir Didžiojoje Britanijoje metams \$4.00; pusel metų \$2.00
Visur kitur metams \$4.50; pusel metų \$2.25

LIAUDIES BALSAS

160 Claremont St., Toronto 3, Ont., Canada

Telefonas: Empire 6-4358

NAUJAS JIEMS PAVOJUS

Nepriklausoma Lietuva, pranešus savo skaitytojams, kad Tarybų Sąjunga, Jungtinės Valstijos ir Britanija sudarė sutartį nedaryti nuklinių bandymų, išskyrus po žeme, pravirksta:

"Rusų pavergtiesiems dabar reikia ieškoti naujų kovos už laisvę kelių. Ir ne tik todėl, kad gali atrodyti, kad karas, kuris gali įnešti perversmų, darosi mažiau patikimas, bet ir todėl, kad atominis karas neįsivaizduojamas savo padariniams, ir todėl daugelio galvojimu jis neįmanomas".

Išsina, kad "vaduotojų" viltims, kad kils karas ir įneš perversmų, užduotas didelis smūgis. J. Kardelis kviečia surasti naujus kelius.

Karo pavojaus sumažėjimas, beje, nėra viskas. Nepriklausoma Lietuva toliau verkšlėna:

"Koezistencija jau yra persimetusi ir tikybinė plotmė, kas nemažiau įdomu.

"Vatikanas jau pasiuntė savo atstovus į Maskvoje vykusių stačiatikių patriarcho iškilmingą pagerbimą".

Paminėjęs dar keletą koezistencijos pavyzdžių, J. Kardelis šaukia:

"Plačiai išsiliejanti koezistencija verčia mus susirūpinti ir ieškoti naujų būdų kovos už Lietuvos laisvės ir nepriklausomybės atstatymą".

Įdomu, ką tie žmonių mulkintojai dabar išgalvos. Karo ir nesantaikos kurstymo kampanija, kaip atrodo, baigia žlugti. O su tuo, aišku, užtruks ir "karvutė".

PASTABOS APIE SKOPJE

Žemės drebėjimas Jugoslavijoje beveik visai sugriovė Skopje miestą, kuriame gyveno 270,000 žmonių. Paskutiniai pranešimai teigia, kad daugiau negu 90 procentų pastatų sugriauta. Kol kas matyti bus pavojinga gyventi ir išlikusiuose, nes susidaro pavojus epidemijoms pasireikšti. Iš griuvėsių ištraukta virš 1,000 lavonų. Tai dar ne visi. Daug sužeista. Tai baisi tragedija. Ir ne pirmoji ir nepaskutinė. Žemės drebėjimai dažni. Pražudo daug žmonių.

Dvasininkai tur būt nutylės, nesakys, kad tai buvo dievo baismė šiam miestui. Seniau taip sakydavo, bet dabar kiti laikai. O jeigu jie sakytu, kad tai dievo baismė, tai pasirodytu, kad dievas labai žiaurus. Juk mieste gyveno tokie pat žmonės, kaip ir kituose miestuose. Gyveno daug mažų vaikų, kurie nieko nesupranta, niekam nenusikalte.

Gamta yra be sąmonės. Ji nepaiso, kas atsitiks, Ji veikia pagal savo įstatymus, nepaisydama, patiks kam ar ne.

SUNKU SUPRASTI

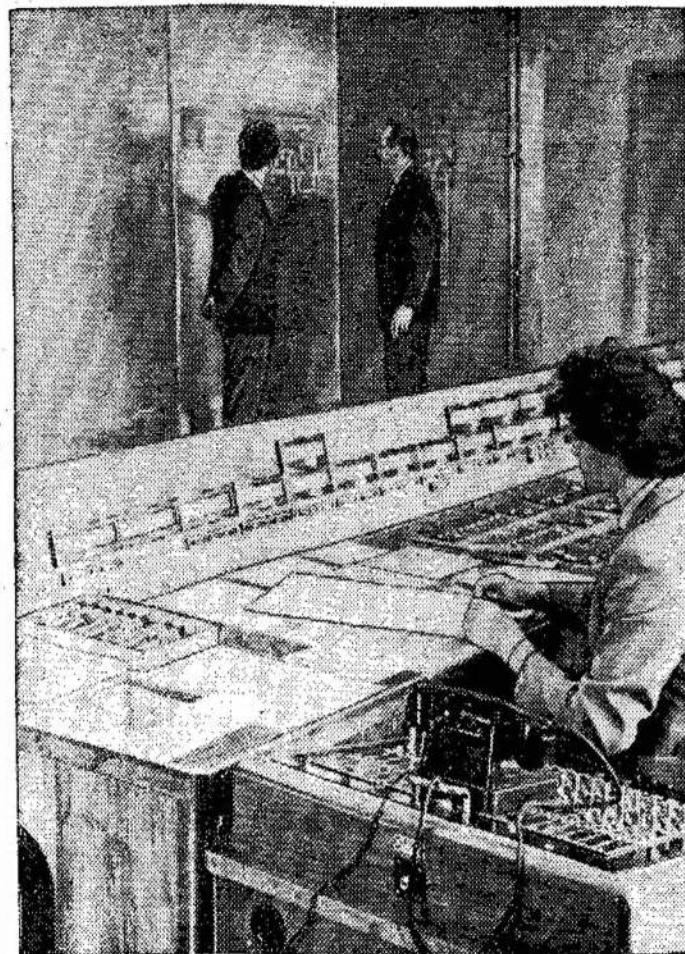
Žmonės kovojo daug metų prieš nuklinius bandymus. Kova ėjo per visą pasaulį. Bet dabar, kai trys nuklinės jėgos sutarė nedaryti tokių bandymų, kurie terštų atmosferą radioaktyvumu, tai Kinijos lyderiai smerkia Tarybų Sąjungą už sutikimą. Jeigu kas kitas smerktų, būtų galima suprasti, bet dabar labiausiai puola Tarybų Sąjungą Kinijos komunistų lyderiai.

Tiesa, neliečiami bandymai po žeme, bet jie nėra tokie pavojingi, nes jie nepaskleidžia radioaktyvumo tokia laipsnyje. Kita, veikiausiai vėliau bus sutarta ir šių bandymų išsižadėti.

Francija taip pat elgiasi keistai, atsisakydama pasirašyti šią sutartį. Tiesa, jos kalba apie tai, kad jos sieks, kad būtų susitarta sunaikinti nuklinius ginklus. Jeigu jos kovos už tai, tai jos ras platų pritarimą.

Susitarimas nedaryti nuklinių bandymų yra mažas žingsnis, bet jis yra geras. Tai pralaužimas ledų. Vėliau gal bus susitarta mažinti ginklavinimą. Negalima tikėtis, kad vienu žygiu būtų galima atsiekti visko, ko žmonija pageidauja. Reikia tęsti kovą toliau.

Kiniečiai neteks daugelio draugų, jeigu jie smerks šį susitarimą. Nors tai didelė šalis, bet ji negali izoliuoti save nuo viso pasaulio. Ji viena nenugalės viso pasaulio.



Lietuvos energetikos širdimi galima pavadinti centrinį dispečerinį pulką, kuris valdo visos respublikos energetinę sistemą. Pakanka paspausti mygtuką arba perduoti telefonu trumpą komandą — įsijungia arba atsijungia ištisos elektros linijos, ima sukis turbinos. Šiuo metu pulke baigta montuoti aparatūra, kuri leis tiesiai iš Vilniaus paleisti Kauno HES turbinas.

Nuotraukoje: centriname dispečeriniame pulke.

Ar Jau Per Vėlu?

Kanados spaudoje dažnai užsimenama apie tai, kad Kanada netenka ekonominės nepriklausomybės. Apie tai ir Liaudies Balse buvo daug kartų komentuota. Bet juo toliau, tuo rimtesnis šis klausimas darosi. Stoją klausimas: dabar ar nekadod.

Toronto Daily Star, uolus liberalų palaikytojas, aną dieną editoriale šį klausimą paėmė labai rimtai. Jis rašo:

"Kontroversija dėl JAV takų ant pardavinėjimo Kanados sekiurių atkreipė atydą į Kanados nepaprastą rėmimą užsienio kapitalu ir dilemą, kurią tas sudaro šiam kraštui.

"Tai dilema (kebli padėtis), kuri atrodo suteikia mums sunkų pasirinkimą tarp skendimo į ekonominį JAV pavergimą ar sutvirtinimo mūsų ekonominės nepriklausomybės, rasi nužeminant gyvenimo standartą ir padidinant nedarbą.

"Kaip ir visi nauji kraštai, Kanada visuomet buvo kapitalo importuotoja. Bet paskutniaisiais metais kapitalo plaukimas į Kanadą virto potviniu. 1930 metais, užsienio investimentai šioj šalyj siekė \$7,614,000,000. Su 1950 metais pakilo iki \$8,661,000,000. Bet per sekančius 12 metų skaitlinė padidėjo beveik trigubai, pasiekdama \$25,000,000,000 su 1962 metais.

"Didžiuma šio kapitalo buvo investuota steigiant naujus biznio užvedimus ar perimant jau įsteigtus. To pasėkoj, su 1959 metais (už kuriuos yra pilnos skaitlinės) 57 procentai Kana-

dos pramonės buvo svetimų kontrolėj, kai tuo tarpu kasyklų ir smelterių srityje svetimų kontrolė pasiekė 61 procento, o aliejaus ir natūralių dujų srityje 70 procentų".

Taip tai dalykai su Kanados ekonomine nepriklausomybe. Reikia dar pažymėti, kad tos skaitlinės jau nusenusios. Per kelis pastaruosius metus svetimų šalių, vyriausiai amerikiečių, investimentai Kanadoje didėjo labai smarkiu tempu.

Laikraštis pažymi, kad užsienio kapitalas padėjo Kanadai kilti ekonominiai ir vystyti pramoniniai. Bet už tai tenka užmokėti labai brangiai. Dabar svetimšaliai išveža iš Kanados per metus pavidale palūkanų ir dividendų \$781,000,000. Ir tas dar ne viskas. Laikraštis tęsia:

"Dar svarbiau yra tas, kad plitimas užsienio kontrolės reiškia, kad svarbūs nutarimai ryšium su Kanados imonių operacija, plėtimu ar siaurimu produkcijos, pardavimu Kanados gaminių užsienio, ir samdymu Kanados darbininkų, vis daugiau ir daugiau priklausino nuo tarimų centruose Jungtinėse Valstijose — ir dažnai mažai kreipiant atydos į Kanados nacionalinius interesus".

Neturint ekonominės nepriklausomybės, sako laikraštis, negalima tikėtis likti nepriklausoma šalimi politiniai.

"Nekurie Kanados biznio lyderiai", rašo toliau laikraštis, "jaucia, kad procesas praėjo sugrįžimo tašką. Jie agituoja už ekonominę sąjungą tarp Ka-

nados ir Jungtinių Valstijų. Toks sutvarkymas beveik neišvengiamai privestų prie politinės sąjungos bėgyje keletu metų".

Kiti stoja už tai, kad būtų stojama kovon už Kanados ekonominės nepriklausomybės išlaikymą. Bet ir šie, matyti, neturi ryžto. Stoka patriotizmo. Star taip pat stoja už pastangas išsilaikyti nepriklausomai. Bet gyvenime to nesimato. Ir Star tik pakalba.

Daug kas, ir iš liberalų, per pasikalbėjimus išsitaria, kad jau nėra vilties išsilaikyti. Jie atvirai sako, kad Kanada turės pasiduoti Jungtinėms Valstijoms ir ekonominiai ir politiniai. Niekas nenori aukotis, kovoti.

Darbininkų judėjimas taip pat vadovaujamas iš JAV. Jis taip pat negali daug priešintis. Ir nesimato to priešinimosi.

Taigi, kyla klausimas, ar tik nebus jau per vėlu pradėti kovoti už Kanados nepriklausomybę? Liga, jei galima taip išsireikšti, per daug įsisenėjusi. Reiktų padaryti didelę operaciją, kurios, veikiausiai, amerikiečiai neleistų.

"Būti ar nebūti?" kalbant Šekspsyro kalba. Taip tai stovi klausimas visiems kanadiečiams.

Užgria Sutartį

Dr. James G. Endicott, Kanados Taikos Kongreso pirmininkas, išleido pareiškimą, kuriame užgriama Maskvoje sudaryta sutartis tarp Tarybų Sąjungos, Jungtinių Valstijų ir Britanijos, kad nebūtų daugiau daroma nuklinių bandymų ant žemės, vandenyje ir atmosferoje.

Kanados Taikos Kongresas, sako jis, užgria sutartį kaip labai svarbią pasitikėjimą keliančią, kuri palengvins eiti artčiau prie nusiginklavimo. ypatingai sunaikinimo masinio naikinimo pabūklų.

Jis taipgi sako, kad sutartis yra įrodymas, jog judėjimas už taikų sugyvenimą ir už sulaukymą nuklinio karo eina teisingu keliu.

Endicott džiaugiasi, kad Kanados vyriausybė užgria sutartį. Tuo pat sykiu jis pastebi, kad Kanada labai gerai padarytu atsisakydama tapti nuklinių ginklų sandėliu. Kanados vyriausybė turėtų atsisakyti nuo visų planų dėl įsigijimo ar padėjimo nuklinių bombų Kanadoje.

Kas dėl Kinijos nusistatymo prieš šią sutartį. Endicott kaltina už tai daugiausia Jungtines Valstijas, kurios su savo pupetais, vyriausiai čiankaišekininkais, nuolatos grumoją Kinijai.

Pasaulinė Taikos Taryba taip pat išleido pareiškimą, kuriame užgria šią sutartį. Tuom pat sykiu ragina viso pasaulio žmones sutvirtinti kovą už panaikinimą masinio žudymo ginklų.

Bet tarp jo buvo nieko. mergina ir je širdyje, senia pamiršta. Eio davo jam ab skaitant tų visais ir v dirbdamas ju su ja dar pa liksas visą s buvo tik pier jis išmano ž ka dirbti. M muose jis vardą kaip g kitus gerbia džiū, tikras žiūros to ir

Agapito ir vės nebuvo i. Jinai nesakė suprato, jog turės tai įvy siems labai p vo didelė šy piršo, ir jie čioj buvo pas kviesti gimir muose pagal ruoštos didži nieji liko ten

Tačiau Ag išėjo į sveika jo, liesėjo ir viai malė, ne darė permat kiant dirbti tiesą sakant, nebuvo nė darbininką, Jis su tėvu neveikė, tik no lauko gal tvarkos: nu paleisdavo iš vandenį, išv šiaudus. Ag davo ant sav kaip iš visko Senojo Viser moters — ne ninkės, ku matytų. Enk ypatingo pa ruoša jos nie — šeiminink retkarčiais u žvilgtelėti, k miam žiūrėdav da.

Slinko mė veik metai. negaluodavo vo į patalą a koks senis pr vosi saulėje, nebuvo, visi Judo namus rimas. Agapi ti, kurią nor ištikti staigus gu jie nepalik jo turtas ne atsirastų sūn pėdinis! Bet j mirtų ir nep

Pastabos

Didelio pasipiktinimo banga persirto visą Kanadą, dėl šitokio plėšikiško, didelio algų pakėlimo parlamento nariams ir senatoriams. Nuo \$10,000 jų algos pašoko iki \$18,000 į metus. Ir, kas svarbiausia, \$6,000 netaksuojamų.

Kada ir kur darbo žmogus Kanadoje gauna bent dolerį netaksuojamai?

Protesto laiškais užverstos visos laikraščių redakcijos. Žmonės pyksta, barasi ant politikierių.

Bet kas iš to. Jie valdžioje. Jie daro ką jie nori.

Pasipiktinimo prieš lupikautojus negana.

Reikia organizuoto veikimo. Tik darbininkiškos organizacijos gali pastoti biurokratams ir lupikautojams kelią.

Tas parlamento narių algų pasikėlimas užkrečia ir kitus politikierius keltis algas.

Toronto miesto tarybos ponai jau kalba, kad ir jie kelsis sau algas.

Dabar kontrolieriai gauna po \$8,500, o aldermanai po \$4,000 į metus. Sako, kad negana. O tik už keletos dienų pasirodymą *posėdžiuose*.

Tik kontrolieriai dirba ištaisai, bet jie gauna papildomus atlyginimus už dalyvavimą komisijose, kituose posėdžiuose.

Ir taip per visą Kanadą. Kiekvienas turintis galią, visų pirma stengiasi pasipinigauti. Kas bus su šalies gyventojais, jiems nesvarbu.

Atrodo, kad mūsų ponai pasiryžo elgtis taip, kaip Kinijos valdovai kad elgėsi prieš Chang Kai-šeko.

Pasirašymas sutarties nedarė tik nuklinius bandymus, yra tikrai džiuginantis daykas.

Tai žingsnis pirmyn. Pirmyn už taiką ir žmonijos šviesesnę ateitį.

Gal būt pavyks padaryti ir antrą žingsnį — už šalčio karo pabaigimą.

Tą karą jau seniai laikas baigti.

Taip einant gal pavyks ir taikos sutartis sudaryti ir nuklines bombas uždrausti.

Žmonijai karinis įtempimas ir nuklinių bombų grėsmė nereikalinga.

Pažanga, progresas, kultūra gali kilti be nuklinių bombų grėsmės ir be karo. Ji ir kyla.

Progresas nesulaikomas. Taika ar karas, žmonija vis vien progresuoja.

Nepamatuoti kiniečiai spiriasi, kad susitarimas nedarė nuklinius bandymus pastoja kelią revoliucinei eigai.

Nepastoja.

Z. Janauskas



Kanados National Film Board leidžia per televiziją filmą apie Kanados aktyvumą praėjusio karo metu. Filmas susideda iš 13 skyrių, kurie rodomi po vieną savaitę. Parodoma ne tik aktyvumas įvairiuose frontuose, bet ir namie. Nuotraukoje matomas vaizdas jūroje.

Ką Kiti Rašo

Nauji samprotavimai

Apdairesnieji žurnalistas Vašingtone kalba, jog mūsų vyriausybė, taip ir diplomatiniai rateliai stotasi sau klausimą, ar neteks visai pakeisti politines sąjungas, Vakarų užsienio politiką ir siektis naujo susigrupavimo?

Po antrojo pasaulinio karo dalykai taip radikaliai pasikeitė, kad senieji nuostatai, senieji susigrupavimai visai neatitinka.

Auga naujos spėkos, visai sumenkina Vakarų galybę linkdamos prie Tarybų Sąjungos.

Dar blogiau tas, kad Kinija tampa galinga. Jei dalis naujai įgijusių nepriklausomybes šalių palinktų prie jos, ir jei visos jau dabar liaudiškos šalys Azijoje dėtusi su ja, Vakarų pozicija atsidurtų dideliame pavojuje.

Sudaryti jėgos balansą reikalingi geri santykiai, net ir sąjunga su Tarybų Sąjunga. Maskvoje einanti konferencija gali būti tam gera pradžia.

Suprantama, prezidentas Kenedis turės sunkumo daryti naują posukį. Kongrese yra dauguma konservatyvių. Kaip nekuri sako, daugelis kongresmanų ir senatorių bijo bet ko naujo. Jie bijo net to, kas atrodo jiems geru, nes ilgainiui gali tapti blogu. Nori pasilikti, sustingti kur esą.

Bet gudriai darant posukį galima siektis naujų santykiavimų. Galima juos įbauginti, kad tęsiant seną politiką bus

blogiau, negu imantis naujos.

Branduoliniai ginklai pakeitė karo būdą laimėjimus. Net ir žymūs amerikiniai teologai diskutuodami karą televizijos programoje sutiko, kad šių dienų kare negalima tikėtis laimėjimų. Tenka sutikti su premjeru Chruščiovu, kad likusieji gyvais gal pavydės mirusiems kare.

Bendrai veikiant JAV ir TSRS gali sulaukyti pasaulį nuo karo ir palaikyti jėgų balansą taip, kad atominė energija būtų naudojama tik taikos reikálams, žmonių gerovei.

— Vilnis

Ginčas dėl taikos

Praeitą savaitę TSKP Centro Komitetas paskelbė atvirą laišką Tarybų Sąjungos partinėms organizacijoms. Laiške aiškinama TSRS ir Kinijos kompartijų savitarpio nesutikimas.

Iš laiško duodasi suprasti, kad svarbiausia nesutikimų priežastis yra taikos ir karo klausimai. Kinijos komunistai mano, jog tarptautinė socialistinė revoliucija be karo vargu bus laimėta. Tuo tarpu TSRS komunistai įsitikinę, jog tarptautinė revoliucija galima laimėti ir per taiką.

Tarybų Sąjungos komunistai visais galimais būdais dalyvaudė taikos sąjudyje, siekia tautų sambūvio, daro viską, kad užkurtus kelią termobranduoliniam karui. Nes jų supratimu, kiekviena

laimėta taikos diena kapitalizmo karstui yra vinis.

Kiniečiai komunistai sako, kad taikos šalininkų sąjūdis silpnina darbo žmonių revoliucines nuotaikas, ryžtą, nuversiti kapitalizmą; tautų sambūvis kelia proletariatui nusivylimą, kad kapitalistinė santvarka bus pakeista socialistine.

Tarybų Sąjungos komunistai įrodinėja, jeigu kiltų termobranduolinis karas, tai įvyktų baisus pasaulio sugriovimas, ant žemės kamuolio liktų tik griuvėsiai, žūtų ištisos tautos, valstybės. Ir girdi, ar verta paaukoti šimtai milijonų darbo žmonių, sukelti jiems baisiausias kančias vien tik tam, kad suruošti anksčiau kapitalizmo laidotuves, jeigu kapitalizmas atsiguls kapan ir be karo.

Kinijos komunistai mano — verta. Jie sako, kad nugalėjusios tautos nepaprastai sparčiais tempais sukurs žlugusio kapitalizmo griuvėsiuose tūkstintį kartų aukštesnę civilizaciją, negu ta, kuri buvo sukurta kapitalizmo santvarkos sąlygomis.

Vadinasi, pagal kiniečių komunistų teoriją, tai kas kad žūtų Amerikos gyventojai, tai kas kad žūtų centralinės Europos tautos, kad žūtų gal daugiau kaip pusė TSRS, Azijos, Afrikos, Lotynų Amerikos kontinentų žmonių; tai kas kad būtų sugriauta tūkstančiai miestų, begalės fabriky, kad būtų užnuodyti vandenys, augalai, gyvūnija, bet už tai būtų nušiuota kapitalizmo santvarkos sąlygomis sukurta civilizacija ir sukurta tyryčiausias komunizmas.

— S. J. Jokubka

Demagogija

Nesiimsiu aiškinti graikų kilmes žodžio demagogija reikšmės, bet tik noriu nurodyti vieną pavyzdėlį.

Aną dieną per pusantros valandos stebėjau televizijoje amerikiečių atletų rungtynes su tarybiniais atletais Lenino stadione, Maskvoje.

Tarybinių atletų man "pažįstamas" tik vienas — Algis Baltušnikas. Amerikiečių nepažinau nei vieno. Bet kas nustebino, virš 90% amerikiečių atletų — negrai.

Na, ne tame svarba, bet... Prie mikrofono pašaukiami mūsų ambasad. Foy D. Kohler ir specialus prez. Kenedžio igaliotinis W. Avarell Harriman. Kalba Harriman:

Pasaulyje gal yra susidariusi nuomonė, kad Jungtinėse Valstijose negrai persekiojami ir nelaikomi lygiais piliečiais. Nagi pažiūrėkit: Dauguma mūsų atletų — negrai ir t. t.

Štai ir turitė pavyzdį demagogijos pirm negu patikrinote žodyne to žodžio reikšmę.

— L. Jonikas

Apie tvarką danguje

Neseniai JAV senato suruoštame apklausinėjime integracijos reikalu iškilo nemenka pro-

ŠYPSENOŠ

Lengva įtikinti

Žmona skundėsi vyrui, kad jos drabužiai labai prasti.

"Tik tu pasižiūrėk į mane", pyko žmona. "Jeigu kas ateitų pas mus, tai pamanytų, kad aš esu virėja".

"Jie tos nuomonės nesudarė, jeigu jie pasiliktų pas mus pietums", atkirto vyras.

Moralybės liudininkas

Viena leidė, didelė moralistė, apskundė darbininką, būk jis pradėjęs girtuokliuoti. Ji pati mačiusi jo karutį prie saliuono.

Kitą dieną vakare jis paliko savo karutį prie tos leidės namo, kur jis išstovėjo visą naktį.

"Mūsų moralistė", pasakė kaimynka susitikusi savo draugę, "kitus mokina doros, o pati ištvirkauja. Visą naktį prie jos namo išstovėjo ano girtuoklio karutis".

Jūrininko prašymas

Laivo oficerius, gerokai trūktelėjęs, paslydo ir nukrito nuo laivo į jūrą, bet pastebėjo jūrininkas ir greitai ištraukė jį.

"Pasakyk, kuomi aš galiu atsiligyti tau", maldavo išgelbėtas. "Aš esu labai dėkingas tau".

"Man nieko nereikia, tik nesakyk niekam, kad aš išgelbėjau tave, nes jūrininkai mane įmestų į jūrą".

blema: ar danguje negrai laikomi atskirai nuo vad. baltaodžių, ar ne.

Susirėmė dvi įžymybės. Mičigeno valstijos senatorius Philip A. Hart ir Alabamos valstijos gubernatorius George C. Wallace. Pirmasis, pasikliaudamas šventraščiu, įrodinėjo, kad ir baltaodžiai ir juodaodžiai dievo sukurti "iš meilės", todėl ta meile turės dalytis danguje bendrai. "Mes visi maitinsimės dangišku maistu kartu", jis dievobaimingai pareiškė susirinkusiems senatoriams ir gubernatoriams.

Tuo tarpu Alabamos gubernatorius Wallace buvo kiek kitokios nuomonės. Taip pat remdamasis šventuoju raštu, jis teigė, kad, jei dievas sukūrė žmones su tamsia oda, tai tuo pačiu juos ir atskyrė vienus nuo antrų. Taigi, greičiausiai ir danguje tas atskyrimas galios...

— N. Noragas

PRAGA. — Čekoslovakija ir Jugoslavija uždarė savo konsulatų Pietų Afrikos Sąjungoje, kuri žiauriai persekioja negrus.

BUENOS AIRES. — Argentina paluosavo 150 politinių kalinių.

Palaidojus Juozą Džiaugį

MONTREAL. — Kaip jau pranešta spaudoj, po ilgos ir sunkios ligos, liepos 28 d. mirė Juozas Džiaugys, sulaukęs 55 metų amžiaus. Paliko nuliūdime žmoną Bronę Džiaugienę (Mikonytę), dukrelę Janiną (Vytauto Gurklio žmona) ir anūkę Joanną. Taipgi du pusbrolius, Aleksandrą ir Viktorą Plaušinius.

Velionis Lietuvoje kilęs iš Blindžių km., Šimkaičių valsč., Raseinių apskr. Į Kanadą atvažiavęs 1928 m. Lietuvoje yra palikęs ir dabar gyvena du broliai ir viena sesuo.

Velionis Juozas Džiaugys, reikia pasakyti, buvo nepaprasto būdo žmogus: nuoširdus, niekad ir niekam keršto neparodęs, draugiškas, visuomet buvo linksmas, pilnas energijos. Tą jis ypatingai parodė

Montreal, Que.

Tarptautinis Piknikas

Tarptautinis Labor piknikas Montreale įvyks sekmadienį, rugpjūčio 18, New Glasgow, netoli St. Jerome, ant C. Milevičiaus farmos.

Bus įvairi programa, kalbėtojas.

Per pikniko vietą teka trauktų upelis.

Busai veš nuo 9 valandos ryto nuo Esplanade ir Mount Royal kampo. Du doleriai vienam asmeniui į abu galus.

Rengėjai

veikdamas, lietuvių draugijose (šia proga verta pažymėti, kad jis išvengė neįsivėlęs į jokias politines organizacijas). Ilgus metus išstarnavęs Montreale Lietuvių Sūnų ir Dukterų Pašalpinės Dr-jos finansų sekretorium, paskiau buvo išrinktas DLK Vytauto Neprik. Klubo sekretorium, o ant galo, per pastaruosius keletą metų, jis užėmė ir tvirtai vykdė iki pat mirties, šios didžiosios Montreale lietuvių draugijos, Klubo, pirmininko pareigas.

Eidamas DLK Vytauto Neprik. Klubo pirmininko pareigas, J. Džiaugys, jo ištverme, pasiryžimu ir, virš visko, jo sugebėjimais, jis išaugino Klubą ekonominiškai aukščiausiai, kaip ligi šiol niekad nėra buvęs. Dar daugiau, niekam nėra paslaptis, kad Klube priklausio įvairių pasaulėžvalgų žmonių ir todėl neišvengiamai karts nuo karto įvyksta vienokių ar kitokių įsitempimų. Bet ir čia velionis J. Džiaugys pajėgė išlaikyti vidurį, neleidamas Klubą nukrypti per toli nė vienoj, nė kitoj pusėj. Gal kartais vienam, kartais kitam, nepatiko jo elgesys, bet ant galo norom-norom visi turėjo pripažinti, kad J. Džiaugys daugiau negu kas kitas išlaikė ne tik Klubo narius vienybėje, bet ir patį Klubą išlaikė Montreale lietuvių centru.

Tuo J. Džiaugys užsitarnavo, šale savo asmenišką simpatiskumo, ir visuomeninę Mont-

reale lietuvių simpatiją, pagarbą. Todėl jam mirus, prie jo karsto buvo sukrauta tiek gėlių, ko vargiai kuris kitas lietuvis yra susilaukęs. Taip lygiai laike šermenų, jo lavoną aplankė milžiniška Montreale lietuvių, ypatingai senesnės kartos, dauguma.

Pagaliau atėjo laidotuvių diena, rugp. 1 d. Ir čia, nors paprasta darbo diena, bet susirinko (manau neperdėsiu) apie 300 žmonių palydėti J. Džiaugio palaikų į amžino poilsio vietą — į kapus. Palaidotas su bažnytinėmis apeigom, Cote des Neiges kapinėse.

Po laidotuvių, iš kapinių, visi palydėjusieji buvo pakviesti į DLK Vytauto Neprik. Klubo svetainę. Čia Klubas, kad išreikšti paskutinę pagarbą buvusiam jo pirmininkui, palydėjusiems paruošė užkandžių ir ta proga dar sykį visi žemai nulenkė savo galvas, palydėję Juozą į kapus. Buvo pasakyta, nors trumpų, bet brandžių kalbų, surištų su Juozo Džiaugio amžinu atsisveikinimu.

Ceremonijas pravedė Klubo vice-pirmininkas P. Paukštaitis. Atitinkamas laidotuvių kalbas pasakė: kun. J. Bobinas, kuris rūpinosi jo laidotuvėmis, kiek tai lietė bažnytinės apeigas; "NL" redaktorius J. Kardelis, Sūnų ir Dukterų Pašalp. Dr-jos pirm. A. Janušis, A. V. parapijos kleb. K. Pečkys; ir šių žodžių rašytojas.

J. Lesevičius

Montrealiečių Žinios

Apsivedė

Liepos 27 d. sukūrė šeiminį gyvenimą Eddie Aleksandravičius, sūnus Edv. ir Adelės Aleksandravičių. Vedė kitatautę merginą. Po vedybinių apeigų, jo paties ir jo tėvelių buvo pakviesta į namus artimieji draugai ir giminės pasidžiaugti jaunavedžių įžengimu į naują šeimos gyvenimą ir palinkėti jiems daug, daug laimės.

Širdingiausias Ačiū

Sveikatai sušlubavus turėjau atsiguoti ligoninėje ir aplankyti sunkią operaciją. Ligai komplikavus, prisiėjo ligoninėje išgulėti virš trijų mėnesių. Per tą laiką daugelis draugų ir draugių net po keletą kartų mane prilankė ir prinesė įvairių dovanų — dovenėlių.

Jūsų draugiškumas ir užuojauta niekadoms neišdils iš mano atminties. Užuojautos laiškučių bei postkarėčių gavau ir iš kitų provincijų ir iš Jungtinių Valstijų. Atleiskite, kad aš, taupydamas laikraštį vietą, vardų neminiu, nes būtų susidaręs gana ilgas sąrašas.

Šiuo laiku savo sveikatą taisau tarp Laurentijos kalnų. Dar kartą širdingas ačiū visiems, ypač mano žmonelei, kuri kasdien prilankė mane.

J. Čeponis

Mirus

JUOZUI DŽIAUGIUI

Reiškiamo giliausią ir nuoširdžią užuojautą jo žmonai Bronėi Džiaugienei, dukrelei Janinai Gurklienei su vyru Vytautu, anūkei Joannai, broliams ir sesutei Lietuvoje bei visiems jo giminėms ir artimiesiems

A. ir sūnus S. Plaušiniai
Vikt. Plaušinis
K. ir S. Giedraičiai
J. ir S. Petroniai
B. ir H. Šimonėliai
M. ir M. Gudai
E. Monstavičienė
K. ir A. Juškai
J. ir A. Rūtėloniai
F. ir A. Šiuplevičiai
P. ir M. Šiuplevičiai
L. ir P. Kisieliai
K. ir V. Likai
A. Gurklienė
S. ir O. Sabatavičiai
A. ir M. Kavoliūnai
J. ir E. Urbanavičiai
M. Spaičys
M. ir E. Martusevičiai
A. ir M. Simijonai
A. ir M. Lukošiai
F. Nakrušas
S. ir U. Doveikal
A. ir N. Matjukai
V. ir O. Krupauskai
B. Kvietinskas
E. Vilkiš

J. ir V. Vekteriai
J. ir E. Petrauskai
R. ir M. Karalevičiai
A. ir J. Tumasoniai
K. ir S. Milašiai
F. ir G. Kušlaikai
A. ir Z. Juozėlaičiai
G. ir T. Taruškai
V. Matulaitis
V. ir V. Zavišiai
F. ir P. Bendžaičiai
E. ir O. Strėliai
J. ir V. Verbylai
A. ir J. Vaitekūnai
J. Narusevičius
A. Liokaitis
A. ir T. Janušiai
J. ir V. Knystautai
J. ir J. Vilkėliai
P. Petrulis
K. ir P. Trečiokai
F. Spaičys
S. ir E. Kličiai
J. ir A. Brakniai
J. ir O. Balčiūnai
B. Šalčiūnas
J. ir A. Lesevičiai

Montreal, Que.

Po vedybų, jaunavedžiai išvažiavo praleisti "medaus mėnesį" į JAV.

Buvo Išvažiavę

Kuris laikas atgal, V. Mikalauskiene buvo išvažiavusi į Jungtines Valstijas, pasisvečiuoti ten pas savo sūnų Juozą.

Taipgi Viktoras Verbyla, Montreale Lietuvių Sūnų ir Dukterų Pašalpinės Dr-jos finansų sekretorius, buvo nuvažiavęs į New Yorką aplankyti savo sergančią seserį.

Neabejotina yra ir daugiau išvažiavimų ir atvažiavimų, tačiau korespondentui neturint davinų, aišku, negalima nieko

ir parašyti. Čia reikalinga visų skaitytojų kooperacija, suteikti korespondentui žinias. Priimkite tai domėn ir korespondento nekaltinkite.

Serga

Marytė Čekaitienė Royal Edward ligoninėje aplaikė sunkią operaciją. Bet jos sveikata žymiai eina geryn ir šiuos žodžius rašant, teko girdėti, kad neužilgo iš ligoninės grįš namo.

Taip pat Stasys Jažminskas darbe sunkiai susižeidė ranką. Su gydytojo pagalba, gydos namuose.

Laimingai ligoniams pasveikti.

(Pabaiga ant 8 pusl.)

WINDSOR

DRY CLEANERS & DYERS CO. LTD.

Valome visokius drabužius, gardinas, blankietus, lovų uždangalus, karpetus, chesterfieldus ir bile ką, kas tik yra Jūsų namuose.

Windsor yra viena iš vėliausių ir moderniškiausių Dry Cleaning šapų Montreale. Turime naujai įrengtą moderniškiausią STORAGE. Greitas patarnavimas.

20 metų patyrimas garantuoja darbą.

Savininkai:

A. Keršys, P. Petrulis, P. Keršulis, A. Greibus
1205 CHURCH AVE. P.O. 8-6679
VERDUN, QUE.

SIUNTINIAI LIETUVON

per

Kaufman's Woollens & Textiles

3997 St. Lawrenre Blvd., Montreal, P. Q., Tel. VI. 2-5319

Iš čia pasiūsite siuntinius savo artimiesiems

garantuotai, skubiai ir

URMO KAINOMIS

(30-40% žemiau rinkos kainų)

IMPORTUOJAME IŠ ANGLIJOS

geriausias angliskas vilnonės medžiagas vyriškiems ir moteriškiems kostiumams ir suknėms.

Turime didžiulį pasirinkimą viln., kašmiro ir šilk. skarelų

Ateikite ir įsitikinsite, kad čia perkant sutaupysite.

PRIMAME UZSAKYMUS

vyriškiems ir moteriškiems kostiumams ir paltams

CH. KAUFMANAS

Buv. Audinių fabriko Litex Kaune vedėjas

KALBAME TIKRAI LIETUVISKAI

DOVANŲ SIUNTINIAI Į TARYBŲ SAJUNGĄ IR KITUS TARYBINIUS KRASTUS

Su malnumu pranešame, kad PAGERINOME MAISTO, TEKSTILES ir VAISTŲ bei kitų dalykų persiuntimą

Prašykite mūsų naujo kainoraščio ir informaciją pas

Montreale Atstovą

Mr. Manfred Kory

Mūsų kainos žemiausios Kanadoje ir JAV.

JŪS GALITE PILNAI pasitikėti Kanados didžiausia ir labiausiai prityrusia dovanų siuntinių persiuntimo firma

International Gift Parcel Service

1126 SHERBROOKE ST. W. — Tel.: VI. 4-4860

Montreal 2, P. Q., Canada

Ižengiau į čio vestibulį. go šnekasi dv — tipiškosi li kalbinau tiesi — Tamstos kėvičius.

Zibt ir nuš nos sušildė a visą išvaizdą. — Kaškevi Kaip malonu!

Šiltai spau komplimentai duoja sukrtu Tuoj aš ir pa Damašienė (Ona. Artimo žydi veidukai

Tuoj prieir o dvi pirmo džiaugsminga — Nagi K ras!

Tvilkt ir p lonūs veida spaudžiam re užsirašau:

Strelienė Ona — Tamsto

Kiek gi grup — Aštuoni

— Net aš rašė Petrė K niuje bus

kaip 2 po pi 4 vyrai iš M jau, bus maži

Šį naują elektra a ir arti m macijų p

Apsilank gerialis

Dėl plat

L. LANDINESAS

Vertė M. Subatavičienė

Maksimo Judo Vaikai

Romanas apie Ispanijos Kaimą

(Tąsa)

Bet tarp jo ir Enkarnos nebuvo nieko. Jeigu kažkada mergina ir jautė ką nors savo širdyje, seniai jau viskas buvo pamiršta. Eidama pro jį, ji būdavo jam abejinga, o jis, neskaitant tų juokų, kuriuos su visais ir visomis krėsdavo, dirbdamas jų namuose, elgėsi su ja dar pagarbiau. Nors Feliksas visą savo gyvenimą tebuvo tik piemu, pasirodė, kad jis išmano žemdirbystę ir moka dirbti. Maksimo Judo namuose jis užsitarnavo gerą vardą kaip griežtas, santūrus, kitus gerbiąs vaikas — žodžiu, tikras vyras, nors iš pažiūros to ir nepasakytum.

Agapito ir Enkarnos vestuvės nebuvo ilgai atidėliojamos. Jinai nesakė nei taip, nei ne: suprato, jog vis vien kada nors turės tai įvykti. Agapitas visiems labai patiko, o jinai buvo didelė šykštuolė. Jis pasi-piršo, ir jie apšvedė: bažnyčioj buvo paskelbti užsakai, sukviešti giminės, jaunikio namuose pagal paprotį buvo suruoštos didžiulės vaišės, ir jaunieji liko ten gyventi.

Tačiau Agapitui vedybos neišėjo į sveikatą: jis vis silpnėjo, liesėjo ir, kaip pikti liežuviai malė, netgi jo ausys pasidarė permatomos. Kaip reikiant dirbti jis negalėjo, nors, tiesą sakant, kada šitoks ūkis, nebuvo nė reikalo. Jie laikė darbininką, o vasarą net kelis. Jis su tėvu nieko daugiau ir neveikė, tik bastydavosi iš vieno lauko galo į kitą, žiūrėdami tvarkos: nuvykdavo į pievas, paleisdavo iš kanalų ant laukų vandenį, išveždavo karvėms šiaudus. Agapitas visada jodavo ant savo asilės. Vedybos, kaip iš visko atrodė, nusisekė. Senojo Visentės ūkyje trūko moters — ne tarnaitės, o šeimninkės, kuri viską namuose matytų. Enkarna, nors ir be ypatingo palinkimo, — namų ruošą jos niekuomet netraukė, — šeimninkavo gerai. Ilarija retkarčiais užskudavo pas juos žvilgtelėti, kaip sekasi, ir įdėmiai žiūrėdavo Enkarnai į veidą.

Slinko mėnesiai, praėjo beveik metai. Agapitas dažnai negaludavo ir ilgam atguldamo į patalą arba sėdėdavo kaip koks senis prie durų ir šildydavosi saulėje. Jokios ligos jam nebuvo, visi tai žinojo. Bet ji Judo namus ėmė skverbtis nerimas. Agapitas galėjo numirti, kurią nors dieną galėjo jį ištikti staigus priepuolis, ir jeigu jie nepalikėtų įpėdinių, visos jo turtas nueitų niekais. O kad atsirastų sūnus — viso turto įpėdinis! Bet jeigu Agapitas numirtų ir nepalikėtų Enkarnai

kūdikio, ūkis galų gale vėl grįžtų tėvui, kuris buvo dar sveikas ir stiprus, o tasai galėtų atiduoti viską, kam tik panorėtų. Ilarija žiūrėjo į Enkarną, ir visi į ją žiūrėjo, kartais netgi apmaudingai, lyg ji pati būtų dėl to kalta. Enkarna rausdavo ir galvodavo viena sau, kad anaipol čia ne jos kaltė. Ji būtų kažką atidavusi, kad tik būtų galėjusi pajusti motinystės žymes. O tuo tarpu Agapitas vis labiau blyško, vis labiau nyko.

Nauja idėja kilo, žinoma, Ilarijos galvoje. Ne, negalima leisti, kad šitai ir toliau tęstųsi: jeigu šitai bus, senojo Kanučo žemės, ir pievos, ir kumelės — viskas išslys iš rankų. Reikia ko nors griebtis, ir kaip galima ryžtingiau.

Tris dienas ir tris naktis, nesumerkdama akių, Ilarija suko galvą. Ji pati jau buvo viską nusprendusi, tiktai dar nežinojo, kaip čia geriau tai pasakius Enkarnai, kurią tas sumanymas daugiausia lietė, ir Judui taip pat: juk be senio sutikimo nieko nedarysi. O planas labai paprastas: jeigu Agapitas netinkamas, reikia ieškoti kito vyro. Dalykas, žinoma, keblus. Veikti reikia drąsiai, taktiškai ir protingai. Tačiau Ilarija pasitikėjo savimi. Ji buvo podukrai jau ne kartą apie tai užsiminusi, bet toji, rodos, nesu-prasdavo jos. Nejaugi jinai galėtų iš tiesų mylėti šitokį vyrą? Ne, Enkarna tebėra ta pati, — Judo giminės niekas nepakeis. Bet juk Ilarija čia ir buvo tam, kad galvotų už visus.

Ir kuo daugiau ji apie tai mąstė, tuo labiau didėjo jos pasitikėjimas savimi. Ji buvo jau tikra, kad nereikės daug žodžių Enkarnai ir tėvui įtikinti. Jai rūpėjo visai kas kita. Kaip pasirinkti? Kaip bebūtų, tai sunkus uždavinys. Visų pirma, jis turi būti vyras kaip reikiant; gerai būtų iš anksto turėti tam įrodymų. Paskui, kad laikytų liežuvį už dantų. Gal būtų galima tokį gauti ir be reikalo nešvaistant pinigų? Bet ką? Ką?

„Štai jis! Kokia aš kvailė! Ir kaip čia man iš pradžių į galvą neatėjo? Iš tiesų, jisai bus kaip tik, lyg žiedas ant piršto, — ji pliaukštelėjo sau per šlaunį — šiek tiek reikės pinigų, bet nedaug; vis dėlto jisai ne skurdžius. Gal būt, kaip tik dėl to jis užsiprašys daugiau, bet mes jau susitvarkysime“.

Tą pačią naktį ji pasikalbėjo su Judu. Be jokių užuominų. Jie gerai suprato vienas kitą. Ir nors Judas nepasakė aiškiai „taip“, buvo matyti, kad toks sumanymas jam patiko. Jisai net pažvalėjo, beveik kaip pir-

maisiais savo našlystės metais. Beliko tik pasikalbėti su ja, su dukra. Kad vaikas sutiks, Ilarija buvo tikra. Ji pažinojo vyrus. Bet paskutinę akimirką ėmė dvejoti dėl Enkarnos. Niekada ji negalėjo kaip reikiant perprasti šitos tylenės. Nors iš pažiūros klusni ir nuolanki, bet ką galvoja — nežinia. O jeigu ims ir užsispirs? Reikia viską išsiaiškinti, ir tučtuojau: daugiau nebegalima delsti.

Ilarija turėjo gerą atmintį ir pasitikėjo savo sumanumu tvarkyti šitokius reikalus. Tą patį vakarą ji davė žinią, kad ateitų Enkarna. Šenė ir dideliame Judo name Ilarija buvo vienų viena — visi laukuose, tik pati mažiausioji Kristina čia įbėgdavo į kambarį, čia vėl išbėgdavo. Kad būtų saugiau, Ilarija sugalvojo kažkokią dingstį ir išsiuntė ją iš namų.

Atėjo Enkarna. Ji buvo skaistaus veido, kaip visada, nors akys žvelgė kažkaip liūdnai. Pamotė melikaudama labai maloniai prašeko:

— Seniai jau nebuvai!.. Kaip ten jums einasi?
— Nieko sau; vakar ir užvakar kirpome avis. Jau norėjau kaip tik šįvakar pas jus užsukti pasižiūrėti.
— Užei, dukra, užei; kartais man malonu šnektelti su tavimi viena. O pas mus visuomet žmonės — čia vieni, čia kiti...
Nors Enkarna jautė pamotės pasitikėjimą, tačiau, išgirdusi tokį pernelyg saldų jos toną, nejučiomis įtempė dėmesį.

— O Agipatas? Kaip jam einasi šiomis dienomis?
— Daug visokių reikalų, o jis visai nieko negali. Nori, kad jau avių kirpėjai išeitų.
— Vargšelis! Tiesiog nežinau... Iš tiesų nežinau. Aš labai nerimauju dėl tavo vyro... Kaip jis praleido naktį?
— Taip sau. Kartais prabunda ir kalbasi pats vienas. Ir man miegot neduoda.
Ilarija įsmeigė į ją akis, mažytes, juodas, skvarbias, slypinčias kažkur virš baltų, papurtusių skruostų.

— Nežinau... Labai man tas nepatinka, Enkarna. O jeigu jam nepagerės ir staiga vieną naktį tu liksi našlė?
— Nutilkite, motin. Apie tokius dalykus net ir galvoti nedera.
— Neduok dieve, dukrele. Bet visaip gali būti. Pati matai, diena po dienos jis eina vis silpnyn.
— Tas tiesa. Nebežinau jau nė ką jam valgyt duoti. Nieko nenori. Man atrodo, geriau būtų daugiau išleisti maistui, ne kaip vaistams, bet...
Ilarija pirmą kartą kartojo:
— Jeigu tu liksi našlė...
Jau ne vieną kartą jos apie tai buvo kalbėjusios, bet visuomet tik užuominomis ir niekada dar taip stačiai, taip atvirai. Jaunoji moteris ėmė drebėti.

— Ir jeigu neturėsi sūnaus, kuris tave apgintų...
Enkarnai ištryško ašaros:
— Neskaudinkit širdies.
Ilarija, pamatė, kad viskas klostosi daug lengviau, negu jinai įsivaizdavo; tikriausiai Enkarna daug, labai daug apie tai galvodavo.
— Liaukis, dukra, liaukis ir neverk. Štai imk, — ji atsistojo, — imk, suvalgyk kokią pastilę arba dvi, imk, katras nori. Pagaminau jas vakar vakare ir dar niekam nedaviau paragauti. Tau pirmai. Skanios, ar ne? Imk kitą.
Ir kol Enkarna kramsnojo antrą pastilę, Ilarija paėmė ją už rankos:
— Jei turėtum sūnų...
— Taip, motin; norėčiau jį turėti, bet...
Ilarija nenuleido nuo jos ciniško žvilgsnio:
— O tu manai, kad tai neįmanoma? Jeigu jau tu negalėtum, bet aš įsitikinusi, kad čia kaltas jis...
— Taip, motin.
— Ir tu niekuomet nepagalvojai, kad pasaulyje yra ir kitų vyrų?
— Vajėzau! Vajėzau! Ką man sakote! Bet, motin...
Ilarija tęsė, tarytum mąstydamą:
— Matai, jeigu Agapitas numirtų ir tau nepalikėtų kūdikio...
— Vajėzau, motin!
Pamotė prašeko kuo įtaigiau tonu:
— Klausyk, dukra. Į viską reikia žiūrėti blaiviai. Nieko nepadės, jei vien nusiminus būsi. Agapitas silpnas, taip yra ir taip bus, ir jei kurią nors dieną smarkiau sunegaluos, kaip mat atsidurs aname pasaulyje. O tu... Ką tada darysi? Ištekėsi? Gerai, tu ištekėsi, o kaip visas senojo Visentės turtas? Ir turtas tavo velionės motinos? Jei vaikų neturėsi, pati žinai, viskas galų gale vėl atiteks seniui. Tu negali būti. Juk tai tikra kvailystė. O jei kitas vyriškis...
Enkarna nieko nebesakė.
— Vyriškis, kuris tau patiktų; aš nesakau, kad... Na, toksai, kad būtų vyras kaip reikiant ir mokėtų paslaptį laikyti. Toks...
Jaunoji moteris nuleido galvą. Ji tebekramtė saldumynus.
Ilarija pamažu glostė jos ranką savosiomis.
— Toks kaip turi būti, išvaizdus, tavęs vertas.
Užkaitę Enkarnos skruostai vis labiau rauda.
— Aš nieko nenoriu tau sakyti, bet... Ar tu manai, kad visi vyrai tokie, kaip Agapitas?
Enkarną staiga apėmė noras nusijuokti. Ji susitvardė.
— Ne, motin...
— Kaip tau atrodytų?... (Aišku, tu pati turi jį išsirikinti, aš tik galiu nurodyti ką nors kaip pavyzdį). Kaip tau atrodytų... toks, kaip Feliksas, Ritto sūnus?
Enkarna dar žemiau nuleido galvą, ir nebuvo galima matyti jos veido išraiškos.
— Bet jis...
— Kas? Sakyk.
— Nieko, motin. Kokios nesąmonės. Ir iš kur jums šovė į galvą tokia mintis?
Ir išsukiančiai pakėlė galvą.
— Gal jis tau nepatinka? Juk dirbo pas mus, gerai jį pažįstam: jis ne iš tų, kurie plepa, kur pakliuvo. Ir vaikas koks!
— Bet juk jis ves, motin. Anchelė jau turi nuo jo mergaitę.
— Tai dar geriau. Vadinas, tinkamas.
— Jis nepanorės, motin. Vajėzau, ką jūs sumanėte! Ir kam aš čia viso to klausausi? — Ir ji pakilo eiti.
— Klausyk, eik čia, imk dar pastilę. Ištekėjusioms moterims kaip tu ir aš nedera viena prieš kitą maivyti.
Enkarna paėmė pastilę, nežiūrėdama į pamotę.
— Na, kaip tu sakai?
— Nepanorės. Esu tikra. Ne, ne.
— O jeigu panorėtų?
— Gana, motin, mes jau kaip ir laidojam Agapitą, o jis dar gyvas.

— O jeigu panorėtų?
— Gana, motin, mes jau kaip ir laidojam Agapitą, o jis dar gyvas.
— O jeigu panorėtų?
— Gana, motin, mes jau kaip ir laidojam Agapitą, o jis dar gyvas.

Ilarijai atrodė, kad viskas jau nuspręsta. Ir ji pradėjo veikti — atsargiai ir negaišdamą nė trupučio. Feliksas ganė toli laukuose; jis ten prabūdavo beveik visą laiką, dažniausiai net ir nakvodavo. Vestė jis rengėsi tą patį pavasarį; jau turėjo beveik metų dukrą, ir ėjo kalbos, kad sužadėtinė antrašys nėščia. Ilarija apsilankė pas jį ir vieną vakarą savo namuose tarė Enkarnai:

— Ir kodėl gi tau rytoj neuėjus paleisti vandens į Machueliljo pievas?
— O jeigu jis išgeis pats eiti? („Jis“ — tai Agapitas).
— Aš pasišauksiu jį pas save — padės priiaustyti svogūnų žarnokams, jis gerai moka.
Ir daugiau apie tai nekalbėjo. Enkarna tarsi dar buvo besutrinkanti, bet Ilarija atrėžė:
— Rytoj po pietų, kokią trečią valandą, aš atsiųsiu tau mūsų asilę.
Feliksas jau laukė. Machueliljo pievos buvo toli, prie pat kalnų; ten ganėsi jo banda ir stūksojo lūšnelė. Jis sušvilpė, nes jau buvo metas suginti aviles, ir aviganis šuo sulojęs puolėsi kandžioti atsiliekantioms kojas. Naktys jau buvo ilgos — artėjo kalėdos.

Vos tik pamatęs iš tolo ant asilės jojančią Enkarną, Feliksas tuoj ją pažino ir pajuto, kad ji priklauso jam. Enkarna buvo gražiai susišukavusi ir apsvilkusi nauja bliūzele. Feliksas, stovėdamas ant skardžio, atrodė dar aukštesnis.
— Sentelja, čionai! — švilptelėjo jis sūniui.
Kai ji buvo jau netoli, jis nušoko nuo uolos, apėjo ją ir atsidūrė ant kelio. Enkarna dar nebuvo spėjusi prijoti. Ji sėdėjo moteriškai, šonu, ir žiūrėjo į kitą pusę, todėl jai nesunku buvo apsimesti jo nepastebinčia.
(Bus daugiau)

Torontiečių Kronika

Svečiavosi Toronte

Pastaruju laiku svečiavosi Toronte dvi šeimynos buvusių torontiečių. Tai Markauskų ir Antanaičių šeimos, kurios daugeliui torontiečių gerai žinomos.

Ligoniai

Draugė Maskelienė turėjo operaciją.

Linkiu jai greitai pasveikti.

Mirė

Mirė sena torontietė Mrs. Gavenaitienė. Kiek amžiaus turėjo ir iš kur kilus, neteko patirti.

Rep.

Darbininkų Piknikas

TORONTO. — Tarptautinis darbininkų piknikas šią vasarą įvyks rugpjūčio (August) 18 dieną, Palermo kempėje, kuri randasi prie Highway 5, į vakarus nuo Trafalgar. Tai bus jau 30-tas metinis piknikas.

Bus graži programa, užkandžiai, minkšti gėrimai. Prie to, bus kalbėtojas — Leslie Morris.

Visi kviečiami atsiankyti.
Rengėjai

Paieškojimas

Paieškau Adomo Kasperaičio, išvykusio iš Lietuvos 1928 ar 29 metais; Panevėžio apskr., Smilgių valsč., Gilbonių kaimo.

Prašau jį patį atsiliepti ar apie jį žinančius pranešti šiuo adresu:

John Garlauskas
P. O. Eden; Ont.

Didelė Nelaimė

WINNIPEG. — Draugė Lenienė, Petro Lenio žmona, ištiko didelę nelaimę. Ji krisdama nuo namo stogo susilaužė nugaraulį ir sužalojo galvą.

Ji užlipo ant stogo pasikaitinti ant saulės. Matomai užsnūdo ar saulė apstulbino, kad ji nuriedėjo ir krito 10 pėdų. Ji yra 38 metų amžiaus moteris.

Vyras, Petras Lenis, yra CNR. miegamojo vagono konduktorius. Jis sako, kad ji niekad nelipdavus ant stogo. Prieš tai jis buvęs nusivežęs į Selkirko Rotary parką ir jį susidomėjusi saulės spinduliais.

Nelaimė įvyko sekmadienį, liepos 28. Yra pavojus, kad ji gali nevaldyti kojų. Ją atrado be sąmonės prie namo jos dukrelė Linda.

Kaimynas

Ryžtinga Mergina

Claudia McPherson, 17 metų amžiaus mergaitė iš St. James, Manitobos, praėjusią savaitę perplaukė English Channel, esantį tarp Francijos ir Anglijos. Ji tai atliko per 17 valandų. Tik įsivaizduokit, 17 valandų vandenyje! Bet išplaukus pasakė, kad ji to nepakartotų ir už 100,000 svarų sterlingų.

Šis sąsiuris yra 21 mylios pločio, bet dėl potvinių reikėjo plaukti 40 mylių. Ir kol ji atliko tai, ji neteko 20 svarų. Reikėjo panaudoti didelį kiekį energijos.

Ji bandė pernai, bet po 7 valandų plaukimo atsisakė užmojo. Šiomet ji įvykdė savo pasiryžimą. Ji norėjo būti pirma tokio amžiaus su tokio rekordu.

Iš Argentinos

Daug bemokslų

Argentinos švietimo ministro žiniomis, valdžia apšvietai išleidžianti 3,814,000,000 pezų per metus. Bet Argentinoje yra 1,000,000 beraščių. Prie to, 1,200,000 vaikų nuo 6 iki 14 metų nelanko mokyklos, 1,000,000 nuo 14 iki 19 metų amžiaus negali lankyti vidurinių mokyklų dėl stokos mokyklų.

Darbo žmonių vaikams neįmanoma pasiekti mokslą vien dėl mokyklų atstumo. Daugumai mokykla už 30 ir daugiau kilometrų. Turtingesnieji joja raiti į mokyklas. Arklius priša ir jie taip išstovi, kol pasibaigia mokslo diena.

—

Pamiršo ką mokėjo

Du broliai atvažiavo į Argentiną 1930 metais. Tuomet, būnant dideliu nedarbu, teko leistis per Argentiną ieškant darbo. Kur jie dirbo, nežinau. Bet kai po kiek metų pasirodė Buenos Aires mieste, jie jau nekalbėjo lietuviškai, buvo užmiršę.

Jie vadinasi vokiečiais, garbina Hitlerį.

Jų motina tebegyvena Lietuvoje. Ji jau 95 metų amžiaus. Atraišė laišką ir klausinėja apie savo vaikus.

—

Baisus žiaurumas

Argentinoje dažnai būna taip: žmogus išeina į darbą ar su kokiais reikalais ir negrįžta namo. Saviškiai ar draugai ieško visur, net arešto namuose, bet nesuranda. Tik vėliau randa lavoną kur nors pamestą. Taip sunkoneveiktą, kad atpažinti negalima.

Sprendžiama, kad tą atlieka politiniai priešai. Ypač tai labai dažnai padaroma pažangiems žmonėms.

Šilialis

MONTREALIEČIŲ ŽINIOS

(Atkelta nuo 4 pusl.)
Mirė Du Lietuviai

Liepos 27 d. nelaimingu at-

FRANK VASS, B.A.

Advokatas - Notaras
263 College Street
WA. 2-6112, WA. 2-6111
Res. — CL. 1-0651
Toronto

J. LUNSKY

AKIŲ SPECIALISTAS

Egzaminuoja akis, ištiria akių nervus, nuo kurių paeina nervuotumas ir galvos skaudėjimas. Pri- taiko akinius.

470 College W., Toronto
Tel.: WA. 1-3924

sitikimu mirė, paskendo, Jonas aRgaišis (Rutavičius). Velionis buvo 39 metų amžiaus ir vėlesnės emigracijos lietuvis.

Liepos 28 d. mirė J. Džiaugys. Bet apie jo mirtį ir laido- tuves parašyta plačiau atskirai.

J.—

Kas Kaip Remia Liaudies Baisą

J. Bublevisky, Dearborn, Mich., prisuntė nuo Detroito apylinkės pažangių lietuvių dėl LB vasarinės paramos \$40.00 aukų, kurias sukėlė jų suruoš- tame spaudos piknike.

P. Kunčys, Port Arthur, Ont., atnaujino tris prenume- ratas į Lietuvą.

J. Svirplienė, Windsor, Ont., prisintė atnaujintų prenume- ratų ir nuo S. Stankienės \$7.50 aukų.

V. Bunkus, Jamaica, N. Y., prisuntė atnaujintų prenume- ratų ir \$15.50 surinktų aukų. Aukojo: L. Kavaliauskaitė \$3.00; O. Phillipse \$2.00; B. Makutienė, M. Stakovas, S. Večkys, W. Baltrušaitis, P. Valaitis, P. Venta, J. Stasiukai- tis, A. N., P. Poškus ir Jonas Jr. po \$1.00; V. S. 50 c.

Visiems už pasidarbavimą ir aukas širdingai ačiū.

Administracija

Paieškojimai

Pajieškau Feliksą Gikį. Pra- šau patį atsiliepti, ar kas žino- te apie jį, man pranešti. Turiu iš Argentinos žinių nuo pusbro- lio. Kiek žinau, paskutiniu lai- kui jis gyvena Toronte.

Jonas Petrušis,
6323 Beurling Ave.,
Verdun, Que.

Kadangi dabar daug LB nu- eina į Tarybų Lietuvą, gal kas nors man iš ten padėtų surasti mano seserį, ar bent pranešti apie jos likimą, už ką labai bū- čiau dėkingas. Prieš karinis jos vardas ir adresas buvo: Petro- nėlė Jundulienė - Bartkaitė, Zvirblaičių km., Alsėdžių paš., Telšių apskr.

A. Bartkus,
66 Essex St.,
London, Ont.,
Canada

Pardavimui

Vasarnamis pardavimui prie puikaus Springhurst Beach.

Trys miegami kambariai. Paruoštas žiemos gyvenimui. Viduryj lietuviams apgyventos apylinkės. Gražiai įruoštas vi- dus su visais patogumais. Par- duodamas su pečium, reфриde- reitorium ir virtuvės reikme- nimis. Prašoma kaina \$3,900. Kreiptis telefonu. Dieną: HO. 5-3573; vakarais: AM. 7-6123. Sautki: Stan GJanpz.

Lietuviška Valgykla

UNION CAFE

387 SHERMAN AVE. N. HAMILTON, ONT.

Šviežias maistas. Geras pasirinkimas įvairių lietuviškų valgių. Turime kambarių apstojimui.

Savininkas Ch. Pampalas

Telefonas: LI. 4-6917

LIETUVIS PLUMBERIS

J. Lisauskas

Įrengiam Aliejinį Apšildymą

Atliekam Kitus Plumberio Darbus

Darbas Garantuotas — Prieinama Kaina

148 WESTMINSTER AVE. Tel. LE. 2-5191
Toronto

Laikrodininkas

F. Bochulis

71 Beaty Ave. — Toronto — Tel. LE. 3-5116

Taisau visokių rūšių laikrodžius ir žiedus. Pageidaujantiems paimu ir pristatau į namus

Darbas Garantuotas

Taipgi per mane galite nusipirkti pigiau laikrodžius, šliūbinius žiedus ir kt.

Lilia Flower Shop

630 QUEEN ST. W. TORONTO

Specializuojamės Prirengime Gėlių Vestuvėms, Laido- tuvėms ir Kitiems Reikalams.

Telefonas EM. 6-4183

Advokatas - Notaras

WILLIAM PALAMAR

Suite 133

17 QUEEN ST. E. TORONTO

Office EM. 2-1941 - Telefonas - Res. RU. 1-2177

PARDUODAME

ŠVIEŽIĄ MEDŲ

E. R. MacNaughton, Meadowvale, Ont.
(Westoniečio K. Doveikos žentas)

Torontiečių patogumui, mūsų bičių medaus galima gauti Lietuvių salėje, 160 Claremont St.